

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЛІЙ ТНК НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ ТА КРАЇН СНД

ст. викл. Харченко М. О., студент гр. Е-71 Троценко А. Я.

Зі збільшенням темпів глобалізації та транснаціоналізації в світі почалося збільшення таких видів підприємств як ТНК. Вони забезпечують близько 25% світового ВВП і це дуже великий показник свідчить про їх значний вплив на світову економіку. Величина доданої вартості, яка виробляється найбільшими корпораціями, іноді навіть перевищує ВВП деяких країн. Їхній вплив відчувається усюди.

Що стосується впливу ТНК на Україну та країни СНД. Сигналом для активізації ТНК в Україні та країнах СНД можна вважати розпад Радянського Союзу. Зі здобуттям незалежності ці країни почали активно, хоча не усі залучати іноземні інвестиції. Темпи економічних реформ і результати залучення іноземного капіталу для країн СНД були різними різні але в деяких пунктах були схожі. Наприклад в усіх пост радянських країнах було недосконале законодавство щодо залучення іноземних інвестицій але з початком дев'яностих років почалися проводитися комплексні роботи по його модернізації які закінчилися для усіх країн по різному. Серед усіх країн особливе місце займає Росія. Росії вдалося в короткі строки покращити своє інвестиційне законодавство та створити пільги для іноземних компаній які бажали працювати на території Росії. Приток інвесторів до Росії завдячує наявності у неї значних покладів природних ресурсів(нафти,газу,вугілля).

Іноземні ТНК почали активно вивозити фінансові ресурси з країни. Але положення Росії врятували власні ТНК які почали продавати ресурси на які в усьому світі є великий попит ,в основному це енергетичні ресурси. Так приток коштів у економіку Росії перевищив відтік. Росія єдина країна яка отримала суттєву вигоду від діяльності ТНК.

Щодо Казахстану то його становище дуже схоже на російське адже у Казахстані також є великі поклади корисних копалин але вони у більшості не належать державі, а значна кількість ТНК належить США. Вивезення казахстанських капіталовкладень за кордон призводить до збільшення надходжень у країну капіталу як доходів від іноземних інвестицій. Таким чином, прямі іноземні інвестиції, які спрямовуються в основному в нафтогазову галузь Казахстану, хоч і сприяють перевищенню його товарного експорту над імпортом, але через негативний вплив на баланс послуг і сальдо доходів від іноземних інвестицій у цілому призводять до відпливу капіталів із країни за поточними операціями. Така ситуація призводить до все зростаючої залежності економіки Казахстану від дій і переваг іноземних інвесторів, насамперед транснаціональних корпорацій.

Проаналізувавши вплив діяльності ТНК на конкурентоздатність підприємств Азейбарджану можна сказати що приплив іноземних інвестицій хоч і сприяв збільшенню товарного експорту Азербайджану, через негативний вплив на баланс послуг і сальдо доходів від іноземних інвестицій у цілому призводив до відпливу капіталів із країни за поточними операціями. Лише високі ціни на нафту, починаючи з 2005 р., зумовили приток капіталу в Азербайджан за поточними операціями. Хоча є й негативні сторони,негативний баланс поточних операцій Азербайджану не фінансувався повністю за рахунок припливу прямих іноземних інвестицій. Внаслідок цього для підтримки рівноваги платіжного балансу Азербайджан змушений був вдаватися до інших форм запозичення іноземного капіталу, що поставило його економіку, незважаючи на значні запаси енергоресурсів, ще в більшу залежність від іноземних інвесторів і кредиторів.

Ситуація з Молдовою є найгіршою з країн СНГ. Імпорт послуг Молдови постійно перевищує їхній експорт. Значна частина великих підприємств Молдови повністю належать західним ТНК та керівництво держави невмозмі протидіяти цьому .

Приплив іноземних інвестицій у Молдову не тільки не сприяє підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, а, навпаки, через негативний вплив на торговельний баланс, сальдо послуг і доходів від іноземних інвестицій призводить до відпливу капіталу з країни за поточними операціями. Тому для того щоб якось виправити своє становище Молдова змушена вдаватися до інших форм запозичення іноземного капіталу, що ставить її економіку в повну залежність від дій і переваг іноземних інвесторів і кредиторів.

На тлі тих подій що відбуваються в країнах СНД ситуація в Україні виглядає більш-менш оптимістичною. Прямі іноземні інвестиції ще не почали суттєво впливати на економічний та соціально політичний розвиток України. На мою думку це пов'язана з тим що процес залучення інвестицій в Україну іде меншими темпами. Йому заважає бюрократія, недосконале законодавство, хабарництво яке процвітає в нашій державі та погана репутація діючих підприємств. Хоча процес залучення інвестицій після кризи набув великих розмірів. Аналіз інвестицій показав що більшість інвестицій поступає та виходить до офшорів через велику тінізацію. Загалом прямі іноземні інвестиції, завезені в країну, через негативний вплив на торговельний баланс, сальдо послуг і доходів від іноземних інвестицій знижують міжнародну конкурентоспроможність економіки України. Але завдяки фінансовій кризі торговельний баланс став позитивний але до 2005 року, з 2006 року баланс поточних операцій України від'ємний.